

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра адвокатури

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ АДВОКАТУРИ»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2021

Харків 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Актуальні проблеми адвокатури» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 30 с.

Розробник:
Вільчик Тетяна Борисівна,
докторка юридичних наук, професорка

Затверджено на засіданні кафедри адвокатури
(протокол № 13 від 17.06.2021 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні
кафедри адвокатури
(протокол № 12 від 27.06.2022 р.)

Завідувач кафедри - Вільчик Тетяна Борисівна, докторка юридичних наук,
професорка

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	5
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	8
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни.....	13
4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання.....	13
4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.....	15
5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання.....	17
6. Критерії оцінювання результатів навчання.....	19
7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання.....	20
8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	21

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародні стандарти адвокатури» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4,0	Галузь знань – 08 «Право»	За вибором студента	За вибором студента
Кількість модулів – 2		Рік підготовки: 2021-2022	Рік підготовки: 2021-2022
	Спеціальність – 081 «Право»	семестр	семестр
Загальна кількість годин - 120		1-2	1-2
	Рівень освіти – другий (магістерський)	Лекції	Лекції
		20 год.	6 год.
		Практичні/семінарські заняття	Практичні/семінарські заняття
		20 год.	4 год.
		Самостійна робота	Самостійна робота
		80 год.	110 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 - 4, самостійної роботи студента - 6 - 8.		Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік)	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік)

Мета навчальної дисципліни – формування системи наукових знань щодо змісту норм міжнародного законодавства, яке регулює організацію та діяльність інституту адвокатури, порівняння міжнародних стандартів адвокатури з нормами національного законодавства, вивчення наукових національних та зарубіжних наукових доктрин організації і діяльності інституту адвокатури, активізація аналітичної діяльності студентів,

вироблення вмінь самостійного аналізу та тлумачення законодавства, проведення науково-дослідницької роботи, спрямованої на подальшу гармонізацію законодавства, що регулює організацію та діяльність інституту адвокатури, із міжнародними стандартами.

Завдання:

- формування системи теоретичних знань щодо міжнародних стандартів організації та діяльності адвокатури, їх класифікації та сутності;
- вивчення актуальних зарубіжних доктрин організації і діяльності інституту адвокатури;
- опанування категоріально-понятійним апаратом інституту міжнародних стандартів організації та діяльності адвокатури;
- визначення актуальних проблем оптимізації організації і діяльності вітчизняної адвокатури, гармонізації законодавства, що регулює її діяльність, із міжнародними стандартами.
- проведення порівняльно-правового аналізу організації і діяльності інституту адвокатури у різних правових системах та виявлення шляхів оптимізації організації і діяльності адвокатури України;
- розвиток навичок і умінь застосування міжнародних стандартів і принципів організації та діяльності інституту адвокатури у практичній діяльності адвоката.

Пререквізити: «Теорія права», «Конституційне право України», «Судове право», «Історія адвокатури», «Адвокатура та правозахисні органи», «Основи адвокатури».

Кореквізити: «Адвокат у кримінальному провадженні», «Актуальні проблеми адвокатури», «Практикум з адвокатури», «Методика і тактика адвокатської діяльності».

Постреквізити: - .

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти

повинен демонструвати такі результати навчання:

РН-1.	Демонструвати знання сутності міжнародних стандартів організації та діяльності інституту адвокатури, їх класифікації та юридичної сили.
РН-2.	Демонструвати знання концепції міжнародних та європейських стандартів організації та діяльності адвокатури, можливість вирішення складних правових проблем їх застосування на практиці.
РН-3.	Обґрунтовано формулювати свою правову позицію щодо принципів та міжнародних (європейських) стандартів організації та діяльності інституту адвокатури.
РН-4	Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні міжнародні стандарти організації та діяльності інституту адвокатури для вдосконалення національного законодавства, що регулює діяльність адвокатури.
РН-5	Інтегрувати знання про сутність міжнародних та європейських стандартів організації та діяльності інституту адвокатури та демонструвати здатність виокремлювати з міжнародних актів, що регулюють організацію та діяльність інституту адвокатури, стандарти, що потребують свого закріплення у національному законодавстві.
РН-6	Демонструвати знання сутності і значення міжнародних і національних стандартів та принципів організації та діяльності інституту адвокатури та вміння їх застосовувати у професійній діяльності.
РН-7	Демонструвати здатність самостійно розробляти проекти законодавчих актів, спрямованих на запровадження міжнародних стандартів адвокатури у національне законодавство.
РН-8	Демонструвати розуміння особливостей застосування міжнародно-правових актів, що визначають організацію та діяльність інституту адвокатури, у професійній діяльності адвоката.
РН-9	Проявляти здатність надавати характеристику принципам адвокатської діяльності, виходячи з міжнародних стандартів та національного законодавства.
РН-10	Демонструвати здатність надавати характеристику правам та обов'язкам адвоката, виходячи з міжнародних стандартів та національного законодавства.
РН-11	Демонструвати знання та розуміння практики Європейського Суду з прав людини та вміння застосовувати її у професійній адвокатській діяльності.
РН-12	Демонструвати знання механізмів деонтологічних стандартів адвокатської діяльності та вміння їх застосовувати на практиці.

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача

вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей та досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти відповідної спеціальності та освітньо-професійною програмою «Право», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК 2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
ЗК 5. Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері як усно, так і письмово.
ЗК 9. Здатність працювати в міжнародному середовищі.
ЗК1.1. Здатність вирішувати проблеми інноваційного характеру.
ЗК1.5. Здатність до лідерства, відповідальності, ухвалення неупереджених і вмотивованих рішень.
ЗК1.6. Здатність до безпосередньої самоосвіти та самовдосконалення.

Спеціальних компетентностей:

СК2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.
СК3. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.
СК 4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.
СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.
СК 12. Здатність розвивати та утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника.
СК14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.
СК1.2. Здатність демонструвати знання й розуміння правових систем в умовах глобалізації.

Програмних результатів навчання:

ПРН 2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.
ПРН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.
ПРН5. Вільно спілкуватися правничою іноземною мовою (однією з офіційних мов Ради Європи) усно і письмово.

ПРН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

ПРН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

ПРН12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.

ПРН1.3. Аналізувати механізми публічно-правового і приватно-правового регулювання в юридичній практиці.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Міжнародно-правові стандарти організації та діяльності адвокатури: загальна характеристика

Міжнародно-правові акти з питань організації та професійної діяльності адвокатури: загальна характеристика. Поняття міжнародно-правових стандартів організації і діяльності адвокатури, їх співвідношення з європейськими стандартами. Міжнародні та регіональні правові акти: система та співвідношення. Національне законодавство країн Європейського Союзу як складова системи міжнародно-правових стандартів діяльності адвокатури. Значення міжнародно-правових стандартів організації і діяльності адвокатури, порядок та умови їх виконання. Класифікація міжнародно-правових актів з питань організації та діяльності адвокатури.

Міжнародні та регіональні правові акти з прав людини, в яких врегульовано питання дотримання та реалізації права на захист, справедливе судочинство. Сутність правового положення про «право на захист», «справедливе судочинство» та його закріплення у міжнародно-правових актах. Міжнародні та регіональні правові акти з прав людини, в яких врегульовано питання дотримання та реалізації права на захист, справедливе судочинство: загальна характеристика.

Міжнародні-правові акти загального характеру, які регулюють адвокатську діяльність опосередковано: Статут Організації Об'єднаних Націй, Основні принципи, що стосуються ролі юристів, прийняті Восьмим Конгресом ООН по запобіганню злочинам і поведженню з правопорушниками у 1990 р., Міжнародний пакт про громадянські і політичні права, Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права, Загальна декларація прав людини, Декларація про основні принципи правосуддя для жертв злочину й перевищення влади та інші міжнародні документи.

Міжнародні та регіональні документи, які безпосередньо стосуються правового статусу, питань організації та діяльності інституту адвокатури. Загальна характеристика міжнародних та регіональних актів, які безпосередньо стосуються правового статусу, питань організації та діяльності інституту адвокатури. Основні положення про роль адвокатів, Принципи та керівні положення Організації Об'єднаних Націй щодо забезпечення доступу до юридичної допомоги в системі кримінального правосуддя, Рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи Про свободу професійної діяльності адвокатів 2000 р. та інші документи.

Європейські стандарти адвокатської діяльності. Класифікація європейських стандартів адвокатської діяльності. Основні джерела європейського права. Спеціальні законодавчі акти ЄС, що регламентують професійну діяльність адвокатів. Акти кримінально-процесуального та цивільно-процесуального законодавства Європейського Союзу. Конституційне закріплення права на правову допомогу в країнах ЄС.

Акти Ради Європи з питань організації та професійної діяльності адвокатури. Загальна характеристика актів Ради Європи з питань організації та діяльності адвокатури, їх місце у системі міжнародно-правових актів, що регулюють діяльність адвокатури.

Роль та значення Конвенції про захист прав і основних свобод людини 1950 р. в діяльності інституту адвокатури. Контрольний механізм

Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ). Правові засади участі адвоката. Регламент Європейського суду з прав людини 1998 року. Застосування норм Конвенції та практики ЄСПЛ вітчизняними адвокатами. Роль адвокатів у активному застосуванні практики ЄСПЛ і використанні її в разі колізії або прогалин у національному праві. Рекомендації Комітету міністрів Ради Європи державам-членам та їх місце у системі міжнародних стандартів адвокатури. Акти міжнародних юридичних організацій з питань організації та професійної діяльності адвокатури.

Міжнародні стандарти та принципи організації та діяльності адвокатури.. Поняття міжнародних стандартів організації та діяльності інституту адвокатури та їх співвідношення з суміжними правовими категоріями. Сутність та загальна характеристика міжнародних стандартів організації та діяльності інституту адвокатури. . Незалежність адвокатури. Обов'язки адвоката щодо клієнтів. Стандарти дисциплінарної відповідальності адвокатів. Стандарти страхування відповідальності адвокатів. Питання надання правових послуг адвокатами у межах ЄС. Імплементация міжнародних стандартів організації та діяльності інституту адвокатури у національну правову модель.

Гарантії адвокатської діяльності: міжнародні стандарти та національне законодавство. Гарантії адвокатської діяльності: історичні аспекти та стан наукових досліджень. Гарантії адвокатської діяльності: національний та міжнародний аспект. Гонорар успіху адвоката. Адвокатська таємниця як гарантія адвокатської діяльності. Адвокат як суб'єкт фінансового моніторингу.

Практика Європейського Суду з захисту професійних прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності. Значення прецедентної практики ЄСПЛ у професійній діяльності адвоката. Практика ЄСПЛ з захисту прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності. Право на зайняття адвокатською діяльністю. Право адвоката на повагу до приватного життя та житла (стаття 8 Європейської конвенції з прав людини). Статус адвоката та

свобода вираження поглядів Адвокатська таємниця. Оплата праці адвоката за призначенням. Роль адвокатських утворень. Порушення права на кваліфіковану юридичну допомогу. Перелік справ ЄСПЛ з захисту прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності.

Модуль 2. Міжнародно-правові стандарти організації та діяльності адвокатури у певних напрямках адвокатської діяльності та у різних правових юрисдикціях

Міжнародні стандарти надання безоплатної правової допомоги. Основні міжнародні документи, які закріплюють право особи на безоплатну правову допомогу. Адміністрування системою БПД в Україні та країнах ЄС: порівняльна характеристика. Моделі функціонування системи БПД у країнах Європейського Союзу (далі – ЄС): «pro bono», «judicare», «duty counsellor», «ex officio» та інші. Концепція необхідності надання БПД «в інтересах правосуддя» у рішеннях ЄСПЛ. Засади взаємодії органів державної влади та інституту адвокатури: сутність та напрями розвитку.

Основні принципи надання безоплатної правової допомоги у міжнародних документах. Проблеми оцінки якості надання безоплатної правової допомоги: зарубіжний досвід та шляхи вдосконалення правової регламентації в Україні.

Деонтологічні стандарти діяльності адвокатури: значення та сутність. Аналіз норм Загального кодексу правил для адвокатів країн Європейського співтовариства 1988 року, Кодексу поведінки європейських адвокатів ССВЕ 1988 р., Хартії основоположних принципів діяльності європейських адвокатів та інших актів. Деонтологічні принципи адвокатської діяльності у країнах Європейського Союзу: загальна характеристика та порівняльний аналіз із законодавством України. Проблеми професійної етики та дисциплінарної відповідальності адвокатів в Україні. Етика взаємовідносин адвоката і суду, адвоката та інших учасників процесу,

адвокатів та правоохоронних органів, адвоката з іншими адвокатами та органами адвокатського самоврядування. Проблеми етики професійних взаємовідносин адвокатів і клієнтів. Принципи взаємовідносин адвоката з клієнтом. Комітет з питань адвокатської етики при НААУ.

Міжнародні стандарти та принципи взаємодії суддів та адвокатів. Принципи взаємовідносин адвокатури та судової влади. Роль адвоката у судовому процесі. Міжнародні принципи незалежності та підзвітності суддів, адвокатів і прокурорів. Взаємовідносини адвокатури та судової влади та роль адвоката у судовому процесі. Право на правову допомогу як необхідний елемент доступності правосуддя. Адвокатура як правозахисний інститут у механізмі судочинства: порівняльна характеристика законодавства України та європейських країн. Аналіз рішень ЄСПЛ.

Міжнародні стандарти організації та діяльності адвокатури в різних правових юрисдикціях. Велика Британія. Необхідність гармонізації національної правової системи із сучасною європейською системою права. Правове регулювання організації та професійної діяльності адвокатури у Великій Британії. Закон про юридичні послуги 2007 р. Допуск до англійської юридичної професії та повноваження її представників. Професійне самоврядування соліситорів Англії та Уельсу. Основні стандарти організації та професійної діяльності адвокатури Великої Британії.

Міжнародні стандарти організації та діяльності адвокатури в різних правових юрисдикціях. Німеччина. Правове регулювання організації та професійної діяльності адвокатури у Німеччині. Допуск до а юридичної професії та повноваження її представників. Професійне самоврядування адвокатів. Основні стандарти організації та професійної діяльності адвокатури Німеччини.

Стандарти організації та професійної діяльності адвокатури у Сполучених Штатах Америки. Правове регулювання організації та професійної діяльності адвокатури у США. Порядок та етапи набуття права на здійснення адвокатської діяльності. Американські професійні асоціації

адвокатів. Основні напрями діяльності American Bar Association. Завдання Управління адвокатського регулювання (Office of Lawyer Regulation). Професійні стандарти та принципи поведінки адвокатів у США.

4. Обсяг і структура навчальної дисципліни

4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1 Міжнародно-правові стандарти організації та діяльності адвокатури: загальна характеристика.				
1.		Тема 1. Міжнародно-правові акти з питань організації та професійної діяльності адвокатури: загальна характеристика	12	2	2	8
2.		Тема 2. Європейські стандарти адвокатської діяльності	12	2	2	8
3.		Тема 3. Міжнародні стандарти та національні принципи організації та діяльності	12	2	2	8

		адвокатури.				
4.		Тема 4. Гарантії адвокатської діяльності: міжнародні стандарти та національне законодавство.	12	2	2	8
5.		Тема 5. Практика Європейського Суду з захисту професійних прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності.	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	<i>60</i>	<i>10</i>	<i>10</i>	<i>40</i>
		Модуль 2 Міжнародно-правові стандарти організації та діяльності адвокатури у певних напрямках адвокатської діяльності та у різних правових юрисдикціях.				
1.		Тема 1. Деонтологічні стандарти діяльності адвокатури.	12	2	2	8
2.		Тема 2. Міжнародні стандарти надання безоплатної правничої допомоги.	12	2	2	8
3.		Тема 3.	12	2	2	8

		Стандарти організації та діяльності адвокатури у Великій Британії.				
4.		Тема 4. Стандарти організації та діяльності адвокатури в Німеччині.	12	2	2	8
5.		Тема 5. Стандарти організації та діяльності адвокатури в США.	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	<i>60</i>	<i>10</i>	<i>10</i>	<i>40</i>
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	20	20	80

4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Міжнародно-правові стандарти організації та діяльності адвокатури: загальна характеристика.				
1.		Тема 1. Міжнародно-правові акти з	11	2	2	11

		питань організації та професійної діяльності адвокатури: загальна характеристика.				
2.		Тема 2. Європейські стандарти адвокатської діяльності.	11	-	-	11
3.		Тема 3. <i>Міжнародні стандарти та національні принципи організації та діяльності адвокатури.</i>	11	-	-	11
4.		Тема 4. Гарантії адвокатської діяльності: міжнародні стандарти та національне законодавство.	15	2	2	11
5.		Тема 5. Практика Європейського Суду з захисту професійних прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності.	13	2	-	11
		<i>Разом</i>	65	6	4	55
		Модуль 2. Міжнародно-правові стандарти організації та діяльності адвокатури у певних				

		напрямах адвокатської діяльності та у різних правових юрисдикціях.				
1.		Тема 1. Деонтологічні стандарти діяльності адвокатури.	11	-	-	11
2.		Тема 2. Міжнародні стандарти надання безоплатної правничої допомоги.	11	-	-	11
3.		Тема 3. Міжнародні стандарти організації та діяльності адвокатури в Великій Британії.	11	-	-	11
4.		Тема 4. Міжнародні стандарти організації та діяльності адвокатури в Німеччині.	11	-	-	11
5.		Тема 5. Міжнародні стандарти організації та діяльності адвокатури в США.	11	-	-	11
		<i>Разом</i>	55	-	-	55
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	6	4	110

**5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання
результатів навчання**

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Актуальні проблеми адвокатури» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне/письмове опитування, експрес-опитування, вирішення практичних завдань, участь у розробці кейсу, підготовка презентації, есе, реферату тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні поточного матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквиумів.

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту індивідуальної підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль			Підсумкова оцінка знань (диференційований залік)
Модуль № 1	Модуль № 2	Самостійна робота	

				студентів	
п/з	Колоквіум	п/з	Колоквіум		
max 25	max 15	max 25	max 15	max 20	max 100

6. Критерії оцінювання результатів навчання

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Колоквіум	Max 15	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок.
	10	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість помилок.
Індивідуальна підсумкова письмова робота	Max 20	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота не містить методологічних помилок, є посилання на джерела та власні висновки. При захисті продемонстровані глибокі знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	15	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота містить незначні методологічні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	10	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри, але з незначними помилками. Робота містить методологічні та змістовні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми, але виникли проблеми з аргументації окремих понять та суджень у роботі, доведеність висновків.
	5	Робота оформлена з помилками та порушеннями кафедральних вимог щодо форми роботи. Робота містить методологічні та змістовні помилки, використано недостатню кількість джерел для обґрунтування дослідження та висновків. При захисті виникли труднощі щодо розкриття змісту теми, наведення аргументів стосовно окремих положень роботи та обґрунтованості і доведеності висновків.

	Min 0	Робота оформлена неналежним чином, без посилання на джерела та містить методологічні помилки. При захисті автор роботи не може продемонструвати знання з обраної теми, навести аргументацію понять та здійснити аналіз інформації. Робота виконана з порушенням вимог академічної доброчесності.
Диференційовани й залік	100	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з навчальної дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі.
	90	1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	85	1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих помилок. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	75	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки й суттєві неузгодженості у відповіді на заліку за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
	зараховано	70
	60	1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Наявність помилок у відповіді на питання на заліку.
не зараховано	55	1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.

7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34

8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України від 28.06.1996 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>
3. Закон України «Про безоплатну правову допомогу». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17#Text>
4. Стратегія розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства на 2021 – 2023 роки. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2312021-39137>
5. Правила адвокатської етики, затверджені звітно-виборним з'їздом адвокатів 9 червня 2017 р. URL: http://unba.org.ua/assets/uploads/3ae9a115a40b9a5bc04f_file.pdf

6. Загальна декларація прав людини: Прийнято резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text

7. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права: Прийнято резолюцією 2200 А (XXI) Генеральної Асамблеї ООН від 16 грудня 1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042#Text

8. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права: Прийнято резолюцією 2200 А (XXI) Генеральної Асамблеї ООН від 16 грудня 1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text

9. Основні положення про роль адвокатів, прийняті VIII Конгресом ООН по запобіганню злочинам у серпні 1990 року. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_835

10. Декларація про основні принципи правосуддя для жертв злочину й перевищення влади від 29.11.1985 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_114

11. Статут Організації Об'єднаних Націй від 26.07. 1945 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_010

14. Загальні принципи для спільноти юристів, прийняті Міжнародною асоціацією юристів (ІВА) 20.09.2006 р. у Чикаго URL: www.ibanet.org/Document/Default.aspx?DocumentUid=FF459E31-D2E8-4EA8.

15. Принципи та керівні положення Організації Об'єднаних Націй щодо забезпечення доступу до юридичної допомоги в системі кримінального правосуддя, схвалені Генеральною Асамблеєю ООН у 2012 р. (United Nations Principles and Guidelines on Access to Legal Aid in Criminal Justice Systems) URL: <http://old.minjust.gov.ua/file/24526.pdf>

16. Римський статут міжнародного кримінального суду от 17.07.1998 г. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_588?test=SE7MfTNFZoCheyBMZitusiN3HI4aUs80msh8Ie6

17. Кодекс професійної поведінки адвокатів у Міжнародному кримінальному суді. URL: https://www.icc-cpi.int/NR/rdonlyres/BD397ECF-8CA8-44EF-92C6-AB4BEBD55BE2/140125/ICCASP432Res1_Russian.pdf

18. Звід принципів для захисту всіх осіб, що піддаються затриманню чи ув'язненню в якій би то не було формі, схвалений Резолюцією Генеральної Асамблеї ООН 43/173 9.12.1988 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_206

19. Мінімальні стандартні правила поводження з ув'язненими ООН, прийняті на першому конгресі ООН з попередження злочинності та поводженню з правопорушниками 22 серпня – 3 вересня 1955 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_212

20. Принципи захисту психічно хворих осіб і поліпшення психіатричної допомоги, затверджені резолюцією 46/119 Генеральної Асамблеї ООН від 17 грудня 1991 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_905

21. Мінімальні стандартні правила ООН, що стосуються здійснення правосуддя щодо неповнолітніх («Пекінські правила»), затверджені резолюцією 40/33 Генеральної Асамблеї ООН від 29 листопада 1985 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_211

22. Принципи ефективного попередження і розслідування незаконних, свавільних і сумарних страт, викладених Економічною і Соціальною Радою в додатку до її резолюції 1989/65 від 24.05 1989 року і схвалених Генеральною Асамблеєю в резолюції 44/162 від 15.12 1989 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_213

23. Про відносини між суддями та адвокатами: Висновок Консультативної ради європейських суддів № (2013) 16 від 15.11.2013. URL: <https://court.gov.ua/userfiles/KRES%20Vusnovok.pdf>

25. Декларації XIII Конгресу ООН з попередження злочинності та кримінального правосуддя 12–19.04.2015 р., м. Доха, Катар URL:

<https://documents-dds->

<ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N15/443/30/PDF/N1544330.pdf?OpenElement>

26. Стандарти незалежності юридичної професії, прийняті Міжнародною асоціацією юристів у вересні 1990 р. URL: <http://kodex-9.pravo.eh.org.ua/24.htm>

27. Американська конвенція про права людини 1969 р. URL: <http://constituanta.blogspot.com/2011/02/1969.html>

28. Арабська хартія прав людини 2004 р. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Арабська_хартія_прав_людини;

31. Статут Ради Європи. URL: http://www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=994_001

32. Хартія основних прав Європейського Союзу від 07.12. 2000 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_524

33. Європейська соціальна хартія від 03.05.1996 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_062

34. Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства від 01.10.1988 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_343;

35. Хартія основоположних принципів діяльності європейських адвокатів: прийнято на пленар. сес. ССВЕ 24.11. 2006 р. Спілка адвокатів України. URL: <http://www.cay.org.ua/ua/104/index.html>

36. Кодекс поведінки європейських адвокатів ССВЕ, прийнятий на пленарній сесії Ради адвокатських асоціацій та правових товариств Європи (РААПТЕ) 28 жовтня 1988. URL: [http://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/inshidokumenty/kodeks_povedinky_yevropeyskykh_advokativ\(orig\).pdf](http://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/inshidokumenty/kodeks_povedinky_yevropeyskykh_advokativ(orig).pdf)

37. Рекомендація (93) 1 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам про ефективний доступ до закону і правосуддя для найбільш вразливих верств населення (ухвалена Комітетом Міністрів Ради Європи на 484 засіданні заступників міністрів 8 січня 1993 року) URL:

[http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(print\)/7442A47EB0B374B9C2257D8700495F8B;](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(print)/7442A47EB0B374B9C2257D8700495F8B;)

38. Резолюція (76) 5 Комітету міністрів Ради Європи «Про безоплатну правову допомогу в цивільних, господарських і адміністративних справах», ухвалена Комітетом міністрів Ради Європи на 254 засіданні заступників міністрів 18 лютого 1976 року URL: [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(print\)/7442A47EB0B374B9C2257D8700495F8B;](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(print)/7442A47EB0B374B9C2257D8700495F8B;)

39. Резолюція (78) 8 Комітету Міністрів Ради Європи про безоплатну правову допомогу і юридичні консультації (ухвалена Комітетом Міністрів Ради Європи на 284 засіданні заступників міністрів 2 березня 1978 року) URL: [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(print\)/7442A47EB0B374B9C2257D8700495F8B;](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(print)/7442A47EB0B374B9C2257D8700495F8B;)

40. Рекомендація R (81) 7 Комітету міністрів державам-членам стосовно шляхів полегшення доступу до правосуддя від 14.05.1981. URL: [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(print\)/7442A47EB0B374B9C2257D8700495F8B;](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(print)/7442A47EB0B374B9C2257D8700495F8B;)

41. Рекомендація Комітету міністрів Ради Європи від 25.10. 2000 р № R (2000) 21 «Про свободу професійної діяльності адвокатів». URL: [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(print\)/7442A47EB0B374B9C2257D8700495F8B;](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(print)/7442A47EB0B374B9C2257D8700495F8B;)

42. Рекомендація (2005) 12 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам, що містить форму заяви на отримання правової допомоги за кордоном для використання відповідно до Європейської угоди про передачу заяв про надання правової допомоги (CETS № 092) та Додаткового протоколу до неї (CETS № 179), ухвалена Комітетом Міністрів Ради Європи на 284 засіданні заступників міністрів 15 червня 2005 року. URL: [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(print\)/7442A47EB0B374B9C2257D8700495F8B.](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(print)/7442A47EB0B374B9C2257D8700495F8B;)

Основна література:

1. Vilchyk T. Duties of a lawyer to a court and to a client: foreign scientific doctrine and proposals for the legislation of Ukraine. *Russian Law Journal*. 2018;6(4):62-99. <https://doi.org/10.17589/2309-8678-2018-6-4-62-99>. URL: <https://www.russianlawjournal.org/jour/article/view/583>
2. Vilchyk, T., Sokolova, A., & Demchyna, T. (2021). Regulation of advocacy profession: global trends. *Cuestiones Políticas*, 39(69), 689-706. URL: <https://doi.org/10.46398/cuestpol.3969.43>
3. Бакаянова Н.М. Основи адвокатури України: функціональні та організаційні аспекти: монографія. Одеса: «Юридична література», 2017. 357 с.
4. Бірюкова А. М. Адвокатура України в умовах глобалізації: монографія. Київ, 2019. 423 с.
5. Васьковский Е. В. Организация адвокатуры. Т.1. Очерк всеобщей истории адвокатуры / Е.В. Васьковский. С.Пб., 1983. 476 с.
6. Вільчик Т, Святоцька В. Міжнародні стандарти адвокатури: проблеми імплементації у національну правову систему. *Право України*. 2019. № 12: с. 54-59.
7. Вільчик Т, Святоцька В., Бакаянова Н. Інститут адвокатури у національній правовій доктрині. Вступне слово. *Право України*. 2019. № 12. С. 11-15.
8. Вільчик Т. Б. Відповідальність адвоката перед клієнтом: напрями гармонізації законодавства України до європейських стандартів. *Форум права*. 2016. № 1. С. 30–36. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2016_1_7.pdf
9. Вільчик Т.Б, Професійні права адвокатів та гарантії адвокатської діяльності у країнах Європейського Союзу. *Науковий вісник Ужгородського Національного університету*. 2018. С 143-147.

10. Вільчик Т.Б. Конституційне право на правову допомогу адвоката у країнах Європейського Союзу та в Україні : монографія / Т.Б. Вільчик. Харків: Право, 2015. 400 с.
11. Вільчик Т.Б. Напрями адаптації законодавства, що регулює надання безоплатної правничої допомоги в Україні, до європейських стандартів. *Право України*. № 12. 2016. С. 29-36.
12. Іваницький С.О. Теоретичні основи організації адвокатури в Україні: принципи та система: Монографія. Київ: Інтерсервіс, 2017. 800 с.
13. Історія адвокатури Харківської області. Книга 1. Харків. 2019. 336 с.
14. Основи адвокатури та адвокатської діяльності (Навч. посібник для підготовки до комплексного іспиту) / І. Назаров, Т. Вільчик, О. Овчаренко. Харків. Право. 2019. 351 С.
15. Святоцька В. Адвокатура Великої Британії: організація, принципи і стандарти діяльності. *Eurasian Academic Research Journal*. 2017. № 4. С. 65–66. URL: http://www.earj.org/wp-content/uploads/2017/07/2017_10_EARJ.pdf
16. Святоцька В. О. Стандарти організації та професійної діяльності адвокатури: порівняльно-правове дослідження : монографія. Київ : Ін Юре, 2019. 477 с.

Додаткова література:

1. Ivan V. Nazarov, Olena M. Ovcharenko, Yana O. Kovalyova, Yulia O. Remeskova. Independence of an advocate in disciplinary proceedings: a comparative approach with a focus on Ukrainian experience. *Journal of Advanced Research in Law and Economics*. Volume IX, Issue 2(40), Spring 2019. С. 603-615.
2. Адвокатура України : Збірник нормативно-правових актів / Г.В. Барабаш, Ю.М. Крамаренко, О.С. Тарасенко, С.А. Шалгунова, О.В. Шамара /За заг. ред. Шалгунової С.А. Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2020. 236 с.

3. Альтернативне вирішення цивільно-правових спорів: підручник / за ред. Н.Ю. Голубєвої. Одеса: Фенікс, 2021. 344 с.
4. Бакаянова Н. М. Чесність та добропорядна репутація адвоката. Вісник Одеської адвокатури. Спеціальний випуск. 2019. № 3. С. 5-10. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/12061/Bakaianova%20Visnik%20adv.pdf?sequence=1>
5. Волошина Л. Розголошення адвокатської таємниці як підстава юридичної відповідальності адвоката. Підприємництво, господарство і право. 2016. № 6. С. 211-215.
6. Дроздов О. Сучасні тенденції розвитку кримінального процесу України (за матеріалами практики Європейського суду з прав людини). Право України. 2017. № 12. С. 102-116.
7. Дэвид Майстер, Чарльз Грин, Роберт Галфорд. Советник, которому доверяют. Москва, Издательство «Манн, Иванов и Фебер», 2009. 139 с.
8. Комарова Т. В. Суд Європейського Союзу: розвиток судової системи та практика тлумачення права ЄС: моногр. Харків: Право, 2018. 528 с.
9. Криміналістична адвокатологія (технологія захисту у кримінальному провадженні України) : навч.-метод. посібник / Р.В. Комісарчук. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2018. – 184 с.
10. Лубяна К. Методика діяльності адвоката під час спрощеного позовного провадження у цивільному судочинстві України. Підприємництво, господарство і право. 2019. № 11. С. 36-42. URL: <http://pgr-journal.kiev.ua/archive/2019/11/7.pdf>.
11. Молло М. Правила адвокатской профессии во Франции (1842 г.). Перевод с французского / М. Молло М.: Издание Н.П. Шубинского, 1894. 98 с.

12. Моторигіна М. Г. Сторона захисту в судовому провадженні у першій інстанції: монографія за наук. ред. д.ю.н., проф. О. В. Капліної. Харків: Оберіг. 2018. 306 с.

13. Нестор Н.В. Запровадження медіації в кримінальному процесі України: проблеми теорії і практики. Київ: Алерта, 2018. 182 с.

14. Основи ораторського мистецтва юриста. Навчально-методичний посібник-практикум (галузь знань 08 Право, спеціальність 081 Право) / уклад.: В.Д. Гапотій, О.О. Куліда. Мелітополь.: ФОП Однорог Т.В., 2018. 110 с.

15. Паляничко Д. Криміналістичні основи адвокатського розслідування.

[URL:http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/11144/PALIANYCHKO%20D%20H.pdf?sequence=1&isAllowed=y](http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/11144/PALIANYCHKO%20D%20H.pdf?sequence=1&isAllowed=y)

16. Погорецький М. А., Сергєєва Д. Б. Тактика захисника: поняття, зміст та місце в системі криміналістичної тактики. Вісник кримінального судочинства. 2016. № 2 С. 113-123. URL: http://vkslaw.knu.ua/images/verstka/2_2016_Sergeeva.pdf

17. Слива Л. Стратегія та тактика консультативної діяльності адвоката. Підприємництво, господарство і право. 2019. № 9. С. 286-293. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/9/50.pdf>.

18. Тітко І. А. Нормативне забезпечення та практика реалізації приватного інтересу в кримінальному процесі України: монографія / наук. конс. О. В. Капліна. Харків: Право, 2015. 448 с.

19. Хмелевська Н. В. Стратегія забезпечення правової допомоги адвокатом в кримінальному провадженні. Вісник Академії адвокатури України. 2015. Т. 12, № 2. С. 194-201. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vaau_2015_12_2_26.

20. Чекмарьова Л.Ю. Актуальні питання класифікації моделей страхування професійної відповідальності адвоката. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2019. 139-142.

Інтернет-ресурси

Сайт Ради Європи – <http://www.coe.kiev.ua>

Офіційний веб-портал Верховної Ради України – <http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Президента України – <http://www.president.gov.ua>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний веб-портал Верховного Суду – https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/

Офіційний веб-портал Конституційного Суду України – <https://ccu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України – <https://minjust.gov.ua/>

Рада асоціацій адвокатів та товариств юристів Європи – <http://www.ccbe.eu>

Сайт Ради адвокатів України – <http://radaadvokativ.org.ua/>

Сайт Національної асоціації адвокатів України – <http://unba.org.ua/akts-naau>

Міжнародна асоціація адвокатів – <http://www.ibanet.org>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафебри адвокатури. URL: <https://library.nlu.edu.ua/senmk/itemlist/category/621-kafedra-advokatury.html>